

ГЛИНЯНИ — місто Золочівського району [Львівської області](#), осередок узорного ткацтва і килимарства. Знаходиться на р. Перегноївка (притока Полтви, бас. Зх. Бугу), за 41 км від обл. центру та за 10 км від залізнич. ст. Задвір'я. Має автобусне сполучення з райцентром. Площа 7,2 км². Насел. 3378 осіб (2001, складає 97,6 % до 1989), переважно українці. Тер. сучас. Г. була заселена вже в період верх. палеоліту (20 тис. рр. тому), про що свідчать археол. знахідки. Перша писемна згадка датується 1379. Хати поселення будували із глини, звідси й походить назва міста. У 1-й пол. 14 ст. входили до складу Галиц.-Волин. князівства, у 2-й пол. 14 ст. село захопили польс. феодалі. 1397 надано Маґдебур. право. 1572 після смерті польс. короля Зигмунта-Авґуста у Г. відбулося зібрання шляхти Руського і Поділ. воєводств для обрання нового короля. Кілька разів містечко було спустошене татар. ордами. На поч. 1603 для оборони від їхніх набігів споруджено дерев'яні укріплення. Жит. Г. брали участь у Визв. боротьбі українського народу під проводом Б. Хмельницького. В 2-й пол. 18 ст. у місті набрало знач. розвитку ткацтво. Глинян. полотно користувалося попитом не лише на зх.-укр. землях, а й на тер. Польщі та ін. країн. Після 1-го поділу Польщі 1772 Г. перейшли у власність Австрії (від 1867 — Австро-Угорщина). Від 1772 до 1866 входили до складу Золочів. округу, від 1867 — до складу Перемишлян. пов. 1886 у Г. організовано худож.-пром. «Ткац. товариство», 1887 відкрито Пром.-ткац. школу. Спочатку товариство виготовляло рушники, скатертини та ін. ткац. вироби, від 1890 спеціалізувалося на килимах. 1-а світова війна припинила діяльність товариства та школи. За переписом 1891 нараховувалося 3965 жит. 1896 граф Бадені побудував спирт. завод, 1905 графиня Потоліцька — паровий млин. Після розпаду Австро-Угорщини (1918) увійшли до складу ЗУНР. На лінії Глиняни-Наварія-Пустомити 1919 відбулися бої УГА з поляками. У тому ж році у складі Зх.

України Г. відійшли до Польщі. Заходами місц. підприємця М. Хомули 1920 у Г. було відновлено виготовлення килимів, що з часом досягло знач. розвитку. Використовуючи традиц. нар. зразки та малюнки професій. художників, підприємство виробляло килими для покупців з різними уподобаннями й запитами. Продукція ф-ки експонувалася на виставках у Варшаві, Парижі, Нью-Йорку і, зокрема, відзначена золотою медаллю на виставці у м. Познань (Польща, 1929). Успіх підприємства спонукав до виникнення у Г. дріб. килимарень. Від 1939 — смт у складі УРСР. З приходом у Г. більшовиків Хомула емігрував до Нью-Йорка, де видав у 1969 книгу спогадів «Глиняни — місто моїх килимів». На основі ж його ф-ки та дріб. килимарень засн. єдину килимар. артіль «Відродження» (після 2-ї світової війни — «Перемога»), яку на поч. 1960-х рр. реорганіз. у ф-ку худож. виробів (закрито у 2-й пол. 1990-х рр. через складне екон. становище). Завдяки творчому переосмисленню багатоміс. мист. спадщини у Г. створ. новий, сучас. тип килима із притаман. тільки йому орнаментал. візерунками, своєрід. композиц. та колір. вирішенням. Від серпня 1941 до 18 липня 1944 смт — під нім.-фашист. окупацією. У Г. діяли рад. підпіл. організації, ОУН. Понад 100 уродженців воювало на фронтах 2-ї світової війни. 1940–62 — райцентр. Від 1993 — місто рай. підпорядкування. Підпр-ва міста: птахофабрика, цегел. завод. У Г. — заг.-осв. та муз. школи, дитсадок; клуб, Нар. дім, б-ка, кінотеатр; Глинян. рай. лікарня; відділ. ощадбанку. Пам'ятки архітектури: будинок Нар. дому (1710), Свято-Успенська церква (1749, дерев'яна). Реліг. громади: УАПЦ, УПЦ КП, РКЦ. Встановлено пам'ятник воїнам-визволителям, які загинули під час 2-ї світової війни. У Г. народилися д-р хімії [Д. Вітошинська-Дзерович](#), д-р географії [М. Кулицький](#), д-р мед. н. [В. Сенютович](#), громад.-політ. діяч [В. Галан](#), співак [З. Дольницький](#); працював держ. та політ. діяч [Л. Лук'яненко](#).

[В. П. Дідула](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Глиняни / В. П. Дідула // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-30430>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).